

SĖJIKINIAI: kiriniai, žuvėdriniai

Kirai ir žuvėdros yra giminingos šeimos, perint aptinkamos įvairiuose vandens telkiniuose ir/ar jų pakrantėse. Atskiros rūšys nesunkiai pastebimos, didesnės kolonijos taip pat nesunkiai aptinkamos, žinant rūšiai tinkamas buveines. Kirams ir *Sterna* genties žuvėdroms perėjimo statusas suteikiamas, tik aptikus koloniją ar rečiau pavienes perinčias poras, nes neperintys kirai dažnai klajoja būriais, o žuvėdros skrenda toli maitintis. Dėl užimamų specifinių buveinių (eutrofiniai vandens telkiniai) mažajam kirui ir *Chlidonias* genties žuvėdroms perėjimo statusą galima suteikti reguliariai stebint paukščius veisimosi metu tokiose buveinėse.

Efektyviausias stebėjimų laikas kirams gegužės mėnuo, žuvėdroms – birželis. Atskirų rūšių perėjimo laikas pagal regionus ir klimato sąlygas gali būti išštas į vasaros pusę. Tinkamiausias laikas stebėjimams paros bėgyje – šviesusis metas, saulėtos šiltos dienos.

Pavadinimas	Kur ieškoti?	Tipinis balsas	Specifiniai veisimosi požymiai, kitos pastabos
Kiriniai <i>Laridae</i>			
Juodagalvis kiras <i>Larus melanocephalus</i>	Lietuvoje aptinkamas mariose, ežeruose, tvenkiniuose, apleistuose karjeruose.	http://www.xeno-canto.org/281178	Aktyvus šviesiuoju paros metu. Peri įvairaus dydžio kolonijomis, Lietuvoje – pavienėmis poromis rudagalvių kirų kolonijose, todėl perinčius paukščius sunku pastebėti. Lizdai paprastai vandens telkinių salose.
Rudagalvis kiras <i>Larus ridibundus</i>	Peri įvairiuose gausiai žoliniais augalais apaugusiuose vandens telkiniuose: ežeruose, tvenkiniuose, užlietuose karjeruose, durpynuose, didesnėse upėse (Nemunas). Dažniausiai įsikuria vandens telkinių salose.	http://www.xeno-canto.org/296900	Aktyvus šviesiuoju paros metu, kolonijose klegesys netyla ir naktį. Peri įvairaus dydžio kolonijomis, kartais kelių porų grupėmis ar pavienėmis poromis. Lizdai atvirose salose ant žemės, pelkių kupstų, plovų, nendrių sąnašų. Neretai sudaro mišrias kolonijas su upinėmis žuvėdromis, kitais kiriniais. Maitinasi arti kolonijos esančiuose dirbamuose laukuose, sąvartynuose. Norint nustatyti perėjimą, būtina identifikuoti koloniją, nes pavasarį ir vasarą klajojantys ir neperintys paukščiai aptinkami įvairiose vietose.
Paprastasis kiras <i>Larus canus</i>	Įvairūs vandens telkiniai: ežerai, marios, tvenkiniai, užlieti durpynai, didesnės upės.	http://www.xeno-canto.org/278039	Aktyvus šviesiuoju paros metu. Peri rudagalvių kirų arba upinių žuvėdrų kolonijų pakraščiuose pavienėmis poromis, nedidelėmis, rečiau didesnėmis kolonijomis. Lizdai vandens telkinių salose, kartais ant pajūrio ir Panemunio miestų aukštų pastatų. Veisimosi metu neperintys paukščiai aptinkami įvairiose vietose.
Sidabrinis kiras <i>Larus argentatus</i>	Įvairūs vandens telkiniai: pajūris, ežerai, marios, tvenkiniai, užlieti durpynai, didesnės upės.	http://www.xeno-canto.org/283070	Lietuvoje lizdus krauna jūros ir Nemuno pakrantėse ant miestų aukštų pastatų stogų, didesnių ežerų, tvenkinių ir užlietų durpynų salose. Peri įvairaus dydžio kolonijomis ir pavienėmis poromis. Sudaro mišrias kolonijas su paprastaisiais ir kaspjiniais kirais, pavienės poros įsikuria šalia rudagalvių kirų kolonijų. Veisimosi metu neperintys paukščiai aptinkami įvairiose vietose, ypač prie jūros, didelių vandens telkinių. Pastarąjį dešimtmetį sidabrinį kirą Lietuvoje išstumia kaspjinis.

Kaspijinis kiras <i>Larus cachinnans</i>	Įvairūs vandens telkiniai: ežerai, tvenkiniai, užlieti durpynai.	http://www.xeno-canto.org/296068	Peri įvairaus dydžio kolonijomis ir pavienėmis poromis. Sudaro mišrias kolonijas su paprastaisiais ir kaspijiniais kirais, pavienės poros įsikuria rudagalvių kirų kolonijų pakraščiuose. Lizdai vandens telkinių salose. Veisimosi metu neperintys paukščiai aptinkami įvairiose vietose, ypač prie didelių vandens telkinių.
Mažasis kiras <i>Hydrocoloeus minutus</i>	Įvairūs seklūs vandens telkiniai: gausia žoline augalija apaugę ežerai, tvenkiniai, marių įlankos, užlietos pievos bei durpynai.	http://www.xeno-canto.org/243999	Aktyvus šviesiuoju paros metu, ypač saulėtomis dienomis. Peri nedidelėmis kolonijomis, atskirai arba mišriose kolonijose su rudagalviais kirais, upinėmis ir juodosiomis žuvėdromis. Priešingai nei kiti kirai, veisimosi metu laikosi ir maitinasi arti lizdaviečių. Lizdai ant kupstų, plovų, augalų sąnašų, rečiau sausose salose. Reguliarus paukščių stebėjimas veisimosi metu eutrofiniuose vandens telkiniuose parodo galimą perėjimą.
Žuvėdriniai Sternidae			
Upinė žuvėdra <i>Sterna hirundo</i>	Įvairūs vandens telkiniai: marios, ežerai, upės, užlieti karjerai ir durpynai.	http://www.xeno-canto.org/241841	Peri įvairaus dydžio kolonijomis ir pavienėmis poromis. Lizdai vandens telkinių atvirose salose, smėlėtose ir žvyruotose pakrantėse, ant kupstų, plovų, augalų sąnašų. Nustatant statusą būtina įvertinti, kad žuvėdra maitintis nuskrenda didelius atstumus ir gali būti aptinkama toli nuo perimviečių. Nustatant perimvietę, būtina identifikuoti koloniją.
Poliarinė žuvėdra <i>Sterna paradisaea</i>	Ežerai ir upės, dažniausiai pajūrio zonoje.	http://www.xeno-canto.org/234446	Lizdus krauna kriauklėmis nuklotose, smėlėtose ar trumpa žole apaugusiose salose (ežerų, upių), rečiau pakrantėse. Peri įvairaus dydžio kolonijomis, rečiau pavieniui. Kartais sudaro mišrias kolonijas su upinėmis žuvėdromis. Lietuvoje perinti buvo aptikta tik Nemuno deltos smėlio salose. Čia didžiausia tikimybė aptikti perinčius paukščius.
Mažoji žuvėdra <i>Sternula albifrons</i>	Ežerai, upės, tvenkiniai ir karjerai žvyrgėdingomis ir/ar dumblingomis pakrantėmis.	http://www.xeno-canto.org/234141	Peri kolonijomis, rečiau pavienėmis poromis. Dažnai peri greta upinių žuvėdrų. Lizdas vandens telkinių smėlėtose atvirose salose arba žema žole apaugusiose salose su plačia atviro smėlio pakrante, smėlėtose ar dumblingose atvirose pakrantėse, kartais nuleistuose tvenkiniuose.
Baltaskruostė žuvėdra <i>Chlidonias hybrida</i>	Upės su pelkėtais krantais, jų senvagės, senkantys ežerai, marių įlankos, užpelkėjusios pievos.	http://www.xeno-canto.org/188608	Peri nedidelėmis kolonijomis, pavienėmis poromis. Neretai sudaro mišrias kolonijas su kitomis <i>Chlidonias</i> genties žuvėdromis arba peri greta jų. Lizdus krauna ant dumblo sankaupų, meldų ir kitų apmirusių vandens augalų.

Juodoji žuvėdra <i>Chlidonias niger</i>	Seklūs, gausiai viršvandene augalija apaugę vandens telkiniai: ežerai, upės, jų senvagės, tvenkiniai, užpelkėjusios pievos.	http://www.xeno-canto.org/281194	Aktyvi šviesiuoju paros metu. Dėl vandens lygio svyravimo atskirais metais dažnai keičia perėjimo vietą. Neretai sudaro mišrias kolonijas su kitomis <i>Chlidonias</i> genties žuvėdromis. Peri didesnėmis ir mažesnėmis kolonijomis. Lizdai švendrynų, aštrių, lūgnių sąžalynuose, ant plūduriuojančių augalų, jų dalių sąnašų, kinių, plovų. Maitintis skrenda ir į gilesnius ir atviresnius vandenis, gretimus vandens telkinius.
Baltasparnė žuvėdra <i>Chlidonias leucopterus</i>	Seklūs, gausiai viršvandene augalija apaugę vandens telkiniai: ežerai, upės, jų senvagės, tvenkiniai, užpelkėjusios pievos.	http://www.xeno-canto.org/91187	Aktyvi šviesiuoju paros metu. Dėl vandens lygio svyravimo atskirais metais dažnai keičia perėjimo vietą. Neretai sudaro mišrias kolonijas su kitomis <i>Chlidonias</i> genties žuvėdromis arba peri greta jų. Peri didesnėmis ir mažesnėmis kolonijomis. Lizdai švendrynų, aštrių, lūgnių sąžalynuose, ant plūduriuojančių augalų, jų dalių sąnašų, kinių, plovų.

Kalendorius

Lietuviškas pavadinimas	Mokslinis pavadinimas	<ul style="list-style-type: none"> T Užima teritoriją, pradeda giesmę, tuoktuves P Deda kiaušinius, peri L Jaunikliai lizde J Jaunikliai neskraido / laikosi netoli lizdo, tėvai maitina jauniklius ? Nėra duomenų 							
		Vasaris	Kovas	Balandis	Gegužė	Birželis	Liepa	Rugpjūtis	
Kiriniai	Laridae								
Juodagalvis kiras	<i>Larus melanocephalus</i>			T T T P P	P P P J J	J J J			
Rudagalvis kiras	<i>Larus ridibundus</i>			T T T P P	P P P J J	J J J			
Paprastasis kiras	<i>Larus canus</i>			T T T P P	P P P J J	J J J			
Sidabrinis kiras	<i>Larus argentatus</i>		T T T	P P P P P	P P P J J	J J J J J			
Kaspijinis kiras	<i>Larus cachinnans</i>			T T T P P	P P P J J	J J J J J			
Mažasis kiras	<i>Hydrocoloeus minutus</i>				T T T P P	P P P L L L			
Sternidae	Sternidae								
Upinė žuvėdra	<i>Sterna hirundo</i>			T T T P P	P P P J J	J J J			
Poliarinė žuvėdra	<i>Sterna paradisaea</i>			T T T P P	P P P J J	J J J J J			
Mažoji žuvėdra	<i>Sternula albifrons</i>			T T T P P	P P P J J	J J			
Baltaskruostė žuvėdra	<i>Chlidonias hybrida</i>				T T T P P	P P P J J J			
Juodoji žuvėdra	<i>Chlidonias niger</i>			T T T P P	P P P P P	J J J J			
Baltasparnė žuvėdra	<i>Chlidonias leucopterus</i>			T T T P P	P P P P P	J J J			